

ХРОНОЛОГИЈА ЈЕДНОГ ПРЕДМЕТА

Уводна реч са отварања изложбе „Млечни пут“

Ивана
Марцикић

Пре тачно три деценије, школске 1992/93. године, Факултет примењених уметности уводи нови предмет замишљен као мост који повезује научне методе и примењене уметности.

Мојој маленкости, у том тренутку сараднику на предмету Нацртна геометрија и перспектива, са двадесетогодишњим искуством у настави, поверено је да осмисли назив и програм предмета. По том програму се и данас одвија настава на предмету Пројектовање облика.

Спирала је тада изабрана за важну и незаобилазну тему. Имала сам идеју и јаку жељу да се камион песка „изручи“ испред зграде Факултета на Косанчићевом венцу и да помоћу штапа, односно онако како је Платон испред његове Академије извео своју спиралу из правоуглих троуглова чије хипотенузе имају вредност квадратних коренова природних бројева, изведем ову конструкцију. Није ми дозвољено; данас са ове временске дистанце ми је жао што сам уопште тражила одобрење, јер сам сигурна да би песак и штап студентима привукли Платона заувек.

У наставном програму су и конструкције Албрехта Дирера, међу којима и најједноставнија до данас публикована конструкција правилног петоугла, затим мрежа лопте коју је помоћу меридијанских кришки Дирер први решио, и друге.

Када покажете на табли геометријске конструкције великог уметника, нису вам потребне речи да објасните зашто је ликовном ствараоцу важна геометрија.

Орнамент, теселација и фрактали, посебно они у равни као примери непосредне примене планиметријске геометрије у ликовном стваралаштву, су теме које студентима користе у различитим фазама њиховог овладавања конструктивним геометријским методама.

Аксонометријске пројекције су најподесније за приказивање сенки (сопствених и бачених), јер се код њих непосредно сагледавају два центра пројигирања:

један је центар паралелне пројекције – аксонометрије, а други је извор светлости.

Изотопе и изотопе површи, као непосредна примена сенчења паралелним зрацима, најпрецизније дефинишу слободну форму, па је њихова примена нарочито важна код пројектовања и реализације 3Д форми у керамици, вајарству, индустријском дизајну и дизајну намештаја.

Анаглифске слике, данас метода са широком применом у анимацији и виртуелним сликама, имају значајно место у студентским пројектима.

У програм сам укључила перспективу на конусу, цилиндру и сфери (до данас се не предају на другим факултетима код нас), са визуелним ефектима „рибље око“.

Сликарска перспектива, посебно ваздушна и перспектива бојом, заузеле су важно место.

Изузетно је захтевно на сликарској композицији постићи Леонардов ефекат плавичасте маглине средњег плана.

Релефна, односно позоришна перспектива биле су неизоставне, не само студентима сценографије, сценског костима и ентеријера, него и онима који решавају форму, димензије и место скулптуре у меморијалним и другим архитектонским амбијентима. Данас су оне неопходне методе представљања простора студентима анимације.

Инверзна перспектива, осликавање унутрашњих простора сакралних грађевина, прецизно преношење композиције на куполе и сводове цркава и манастира, и шире на ротационе површи, студентима конзервације и рестаурације су неопходни за њихову професионалну праксу.

Оптичке илузије, вишезначне форме и немогући објекти постали су неизоставне теме занимљиве студентима. Неке од њих су посебно инспиративне у доменима примењене графике, посебно у графичком дизајну и анимацији.

Анаморфозе су област којом се на највишем научном и уметничком нивоу бави др Маријана Пауновић, како би Зоран Радмиловић рекао „данашњи извођач радова“, и то више не само на предмету, већ у области Пројектовање облика која обухвата неколико предмета.

У мојој универзитетској каријери била су два кључна момента – први, оснивање предмета Пројектовање облика и други, срећа што је наставу преузела доц. Маријана Пауновић која то доказује и овом изложбом.